

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 11/2005 vp

Hallituksen esitys alusliikennepalvelulaiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä huhtikuuta 2005 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen alusliikennepalvelulaiksi (HE 33/2005 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Aila Salminen, liikenne- ja viestintäministeriö
- johtaja Matti Aaltonen, Merenkulkulaitos
- toimitusjohtaja Matti Pajula, Luotsausliikelaitos
- ylitarkastaja Reijo Lahtinen, Rajavartiolaitos
- turvallisuuspäällikkö Matti Latvalahti, Varustamoliikelaitos
- puheenjohtaja Juha Tulimaa, Luotsiliitto
- puheenjohtaja Juha Masalin ja liittosihteeri Tommy Rasmus, Merivartioliitto

- asiamies Reima Angerman, Suomen Konepäälystöliitto
- varatoiminnanjohtaja Antti Palola, Suomen Laivanpäälystöliitto
- apulaisjohtaja Kirsti Tarnanen-Sariola, Suomen Satamaliitto
- puheenjohtaja Mika Halttunen, Meriliikenneohjaajat ry
- toimitsija Ilpo Minkkinen, Suomen Merimies-Unioni ry
- toimitusjohtaja Mika Nykänen, Suomen Varustamoyhdistys.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- ulkoasiainministeriö
- oikeusministeriö
- puolustusministeriö
- ympäristöministeriö
- Ahvenanmaan maakunnan hallitus
- Ahvenanmaan varustamoyhdistys
- Rahtialusyhdistys
- Suomen ympäristökeskus SYKE.

HALLITUKSEN ESITYS

Alusliikennepalvelulailla kumotaan vesiliikenteen ohjaamista koskeva vesiliikennelain säännös. Lailla säädetään alusliikenteen valvontaa ja ohjausta koskevan alusliikennepalvelun perustamisesta. Laissa tarkoitettuja alusliikennepalveluja ovat tiedotukset, navigointiapu ja alusliikenteen järjestely. Liikenne- ja viestintäministeriö on laissa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen, joka perustaa alusliikennepalvelun.

Alusliikennepalvelua ylläpitää VTS-viranomaisena se Merenkulkulaitoksen yksikkö, jolle tehtävä on laitoksen työjärjestyksessä määrätty. VTS-viranomainen voi ylläpitää alusliikennepalvelua myös yhteistyössä muiden viranomaisten tai satamanpitäjien kanssa. Satama-alueilla alusliikenteen ohjausta ja valvontaa voivat ylläpitää myös satamanpitäjät. Laki sisältää muun muassa säännökset alusten velvollisuudesta

osallistua alusliikennepalveluun. Lisäksi laki sisältää säännöksiä muun muassa aluksen päällikön vastuusta ja velvollisuudesta tehdä ilmoituksia merellä tapahtuvista vaaratilanteista ja onnettomuuksista. Erityisesti ilmoitusvelvolli-

suuksien osalta pannaan täytäntöön alusliikennettä koskevan yhteisön seuranta- ja tietojärjestelmän perustamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan kesällä 2005.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Merivartioliitto ry on valiokunnalle antamassaan lausunnossa todennut, että vahtiperämiehen pätevyyskirjan saaminen edellyttää niin pitkää käytännön harjoittelua, että sen hankkiminen ei ole rajavartiolaitoksen palveluksessa mahdollista. Pätevyysvaatimuksena olevan vahtiperämiehenkirjan on lausunnossa edelleen katsottu johtavan Botnia-VTS:n nykyisen toiminnan lakkauttamiseen Vaasasta.

Asiantuntijakuulemisessa katsottiin toisaalta, että alkupätevyyden tulisi mahdollisesti olla korkeampi. Myös esityksen valmisteluvaiheessa pidettiin tärkeänä sitä, että navigointiapua ja alusliikenteen järjestelypalvelua antavalla alusliikenneohjaajalla on vähintään vahtiperämiehenkirja. Hallituksen esityksessä eri palveluta-

sojen edellyttämät alkupätevyysvaatimukset ovat tarkkaan harkittuja sekä toiminnan että henkilöstön kannalta. Vahtiperämiehenkirjan saaminen edellyttää tiettyä merenkulullista osaamista, johon vaadittu erikoiskoulutus antaa tarvittavan lisäpätevyyden.

Valiokunta toteaa, että Botnia-VTS:n palvelutasona on tiedonantopalvelut. Lakiehdotus mahdollistaa tiedotusten antamisen ja alusilmoitusten vastaanottamisen ilman vahtiperämiehenkirjaa. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että siirtymäsäännökset mahdollistavat lisäksi henkilöiden toimimisen nykyisissä tehtävissään ilman vahtiperämiehenkirjaa. Tämä turvaa nykyisen toiminnan jatkumisen.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Markku Laukkanen /kesk	Eero Reijonen /kesk
vpj.	Matti Kangas /vas	Pertti Salovaara /kesk
jäs.	Leena Harkimo /kok	Arto Seppälä /sd
	Saara Karhu /sd	Timo Seppälä /kok
	Marjukka Karttunen /kok	Harry Wallin /sd
	Inkeri Kerola /kesk	Lasse Virén /kok
	Reino Ojala /sd	Raimo Vistbacka /ps.
	Erkki Pulliainen /vihr	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker.